

[Indenrigsministeren]

Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra de kommunale organisationer, miljøministeriet og indenrigsministeriet, og herudover havde jeg udvalgt nogle personer, som særlig måtte forventes at repræsentere borgernes synspunkter, nemlig formanden for Landsforeningen Skole og Samfund, et fhv. folketingsmedlem og en sociolog. Endelig fandt jeg, at Københavns overborgmester burde deltage i udvalgsarbejdet på grund af Københavns kommunes ønske om lovhjælp til oprettelse af bydelsråd i kommunen.

Det er mit indtryk, at arbejdsgruppen uanset den relativt snævre tidsramme, der var stillet til rådighed, grundigt har fået gennemgået og redegjort for mange væsentlige sider af det kommunale nærdemokrati. Redegørelsen fremkom i foråret, således at arbejdsgruppens vurderinger blandt andet kunne indgå i folketingets overvejelser om hjemmel for folkevalgte bydelsråd i Københavns kommune. Når jeg imidlertid ikke straks ved offentliggørelsen af arbejdsgruppens redegørelse ønskede at kommentere denne, men i stedet meddelte folketingets kommunaludvalg, at jeg senere på året ville give en redegørelse i folketinget, skyldtes det selve formålet med arbejdsgruppens nedsættelse. Som nævnt var sigtet med nedsættelsen at skabe et debatgrundlag om det ikke ganske enkle emne kommunalt nærdemokrati, og rimeligvis måtte jeg derfor følge og afvente den offentlige debat, som der dermed var lagt op til.

For at stimulere den offentlige debat havde arbejdsgruppen ud over den mere udførlige betænkning udarbejdet en forkortet og lettere tilgængelig udgave. Betænkningen blev trykt i 10.000 eksemplarer, og populærunder udgaven i 20.000 eksemplarer. Begge udgaver blev sendt til pressen, herunder samtlige distriktsblade, alle kommuner og amtskommuner, biblioteker, undervisningsinstitutioner, statsstyrelser m. v., og samtidig blev både betænkningen og populærunder udgaven solgt gennem boghandelen. En større annonce om betænkningen og de nærdemokratiske emner blev indrykket i alle landets dagblade, og ministeriet har haft kontakt med radio og fjernsyn. Det har således ikke manglet på bestræbelser for at få udbredt kendskabet til arbejdsgruppens redegørelse om kommunalt nærdemokrati. Alligevel må man nok sige, at der ikke i det halve år, der nu er forløbet siden offentliggørelsen, har været den helt

store offentlige debat om det kommunale nærdemokrati.

Dette skulle nødigt være udtryk for en træthed eller ligegyldighed over for det kommunale arbejde. Sådan opfatter jeg det da heller ikke, og interessen for betænkningen og populærunder udgaven synes heller ikke at tyde på, at dette skulle være tilfældet. Derimod synes det at være gået op for mange, at spørgsmålet om nærdemokrati ikke er så enkelt og ligetil, som det ofte fremstilles. Der er talrige facetter i sammenhæng med, at diskussionspunktet i virkeligheden et langt stykke ad vejen er det kommunale selvstyres indhold – dets mål og midler. Desuden er man gennem betænkningens udredninger blevet opmærksom på, at der allerede er mange nærdemokratimuligheder, som bare ikke udnyttes – i hvert fald ikke i tilstrækkelig grad. I nogle tilfælde er det kommunerne, der har forsømt at tage initiativer, og i andre tilfælde er det beboerne, der har undladt at tage imod kommunale tilbud.

Der kan derfor være grund til med endnu større opmærksomhed at følge de kommunale initiativer og beboernes reaktioner herpå, og det er nok for tidligt at fremkomme med sikre vurderinger af befolkningens syn på det kommunale nærdemokrati. Det må også ventes, at der her i månederne op til de kommunale valg i marts vil komme en bredere debat i gang; blandt andet har jeg med tilfredshed konstateret, at oplysningsforbund har nedsat studiekredse om kommunestyret, og også Danmarks radio vil i både radio- og fjernsynsudsendelser benytte betænkningen som grundlag for diskussioner om det kommunale nærdemokrati.

Når jeg alligevel har ønsket allerede på indværende tidspunkt at fremkomme med en redegørelse om kommunalt nærdemokrati, er det dels for at give anledning til debat i folketinget, hvilket også kan give anledning til større debat i befolkningen, dels for at nå til klarhed over, om der i folketinget måtte være ønske om at få gennemført lovændringer med henblik på ikrafttræden i forbindelse med den kommende kommunale valgperiode.

Der kan måske på dette sted være grund til at komme med nogle almindelige bemærkninger om, hvad nærdemokrati egentlig er for noget. Det kan med det samme fastslås, at betegnelsen ingenlunde dækker over noget